

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XXX. — Izdan in razposlan dne 1. junija 1870.

77.

Dopustno pismo od 21. aprila 1870,

za delo in rabo lokomotivne železnice od Olomuca poleg Bistriške doline na Bruntal in Krnov do avstrijsko-pruske državne meje, ki se utegne stekniti s pruskim železniškim omrežjem, držeč na Glubčice, s krili: a) od Krnova v Opavo; b) od Krnova na Albrehtice do avstrijsko-pruske državne meje, ki se utegne skleniti s pruskimi železnicami, držeč na Niso; c) od nekega mesta glavne poteze: Olomuc-Bruntal-Krnov-državna meja v Vrbno; d) od Kriegsdorfa v Rimarov.

M i F r a n c J o ž e f P r v i,
po Božji milosti cesar avstrijski;

apostolski kralj ogerski, kralj česki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimirski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; veliki vojvoda krakovski, vojvoda lotarinški, saleburški, štirski, koroški, kranjski, bukovinski, gornje-sleški in dolnje-sleški; veliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd., itd., itd.

Ker so grof Robert Lichnovsky, Maks Machanek, bratje Klein, Moric Primavera, Emanuel Proskovec, Eduard Böhm, Dr. Inocenc Zaillner, Dr. Karel Vilhelm Dietrich, Dr. Karel Schrötter, Anton Luft, Alois Larisch, Eduard Förster, C. R. O. Schüler in Leopold Tuschla prosili, da bi jim se podelilo dopuščenje (koncesija), delati in uživati lokomotivno železnico od Olomuca poleg Bistriške doline na Bruntal in Krnov do avstrijsko-pruske državne meje, ki se utegne stekniti s pruskim železniškim omrežjem držeč na Niso, po tem od katerega bodi mesta glavne linije: Olomuc-Bruntal-Krnov-državna meja v Vrbno in od Kriegsdorfa v Rimarov, zazdelo nam se je, z ozirom na

občno koristnost tega podjetja, imenovanim prosilcem po postavi od 13. aprila 1870 (Drž. zak. št. 56) o prostosti davkov za nove železnice to dopuščenje podeliti tako le:

§. 1. Podeljujemo koncesionarjem pravico, narediti in rabiti lokomotivno železnico od Olomuca poleg Bistriške doline na Bruntal in Krnov do avstrijsko-pruske državne meje, ki se utegne stekniti s pruskim železniškim omrežjem, držeč na Glubčice, s krili:

- a) od Krnova v Opavo;
- b) od Krnova na Albrehtice do avstrijsko-pruske državne meje, ki se utegne skleniti s pruskimi železnicami, držeč na Niso;
- c) od nekega mesta glavne poteze: Olomuc-Bruntal-Krnov-državna meja v Vrbno;
- d) od Kriegsdorfa v Rimarov.

§. 2. Cesta sama in nje uredba za vožnjo naj se naredi po črtežu na drobno ustanovljenem, ki ga je ministerstvo za trgovino potrdilo.

Zlasti se je pri delanju železnice ravnati po zahtevah ministerstva za trgovino in po obstoječih občnih stavilnih in policijskih predpisih.

Prenaredbe v načrtih so pridržane odobrenju državne uprave, če bi se po tem, kar tehnični pregled in politični po §. 6 postave za dopuščanje železnic *) zapovedani obhod ceste pokaže, vidile potrebne za javno občenje in za varnejši obstanek ceste, kakor tudi za izpolnitev postavnih določil.

Če bi se pri izpeljevanju dela iz ozirov na stavbeno ekonomijo ali na službo pokazalo, da se mora ali da je koristno odstopiti od železničnega črteža ali od načrtov na drobno ustanovljenih, — s čimer se pa v §. 1 določena mer železnice ne sme predrugačiti, niti se sploh smejo razmerja glede na ležo in mer obrniti na slabše, — mora se takej predrugačbi tudi izprositi potrjenje od državne uprave.

Spodnje delo vseh teh železnic sme se narediti samo za eno kolejo.

Državna uprava ima pravico takrat zahtevati ondi, kjer se ji bo zdelo potrebno, da se napravi spodnje delo za drugo kolejo in ta koleja naredi, kadar bo letni sirovi dohodek skozi dve leti zaporedoma 180.000 gld. v srebru na miljo presegal.

Koncesionarji se zavezujejo zarad porabe kolodvorov že dodelanih ali dopuščenih železnic na stikališčih njihne ceste, kakor tudi o uredbi službe pri prehodu z ene na druge železnice skleniti dogovor z dotičnimi upravami. Troške za potrebna razširjavna dela na tujih kolodvorih bodo nosili koncesionarji.

O nadaljevanji železnic na Glubčice in Niso in oziroma o stiku obojestranskih železnic in občilni službi postavijo se določbe z državno pogodbo, ki se sklene s kralj. prusko vlado, in koncesionarji bodo dolžni podvreči se tem določbam in dolžnostim, ki bodo iz njih izvirele za-nje. Državna pogodba pa se bo sklenila in zvrševala kolikor bo moči, z ozirom na korist koncesionarjev.

Državni upravi je pridržana pravica, če bi se dorazumenje ne doseglo, postaviti pogoje za vzajemno porabo voz domačih sosednih železnic in za dopeljavo rudniških in drugih železnic po lastni potrebi v to železnico.

§. 3. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo delo koncesionirane železnice:

- a) za glavno potezo od Olomuca na Bruntal v Krnov, po tem
- b) za krili Krnovsko-Opavsko in Krnovsko-Albrehtiško v treh mesecih po podeljeni dokončni koncesiji začeli in te kose zadnji čas v treh letih od istega časa dodelali in občni službi izročili;

*) Državnega zakonika od leta 1854, št. 238.

c) dalje so koncesionarji dolžni izdelati krili od enega mesta glavne železnice Olomuško-Krnovske v Vrbno in od Kriegsdorfa v Rimarov, to da potlej še le, ko bo delniški kapital po 6 odstotkov čistega dobička dajal.

Toda vsikakor se morajo te panoge začeti delati najpozneje tri leta po dnevu, kterega se glavna železnica Olomuško-Krnovska službi izroči, ter v enem letu po tem dodelati.

Ali se bo železnica od Krnova na Globčice in od Albrehtic na Niso nadaljevala, in kdaj se imajo ti kosi delati začeti in kdaj dodelati, to bo odvisno od dotičnega dogovora s kralj. prusko vlado.

Dokler se pa ne dodela glavna železnica Olomuško-Bruntalsko-Krnovska, ne bo se nikakor takšno nadaljevanje zahtevalo.

Da izpolnijo to dolžnost, to morajo koncesionarji zavarovati s kavcijo od 100.000 goldinarjev avstr. veljave

Ta kavcija se mora odšteti v gotovini ali pa dati v borsnih papirjih po kursu ali v bankovnih menicah.

Spisi in pisma o tem povodu narejena uživajo prostost od pristojbin in štemplja.

§. 4. Koncesionarjem se za izpeljavo koncesionirane železnice dodeljuje pravica razlastitve po določbi dotičnih postav.

Ista pravica naj se dodeli koncesionarjem zastran železnocestnih kril do posameznih obrtnišč, o kterih bi državna uprava spoznala, da so koristna za javni interes.

§. 5. Koncesionarji se imajo pri delanju koncesioniranih cest in pri rabi istih držati tega, kar ustanavlja pričujoče dopustno pismo, kakor tudi tega, kar velevalo na to stran dane postave in ukazi [zlasti postava za dopuščanje železnic od 14. septembra 1854, in reda za vožnjo po železnicah od 16. novembra 1851 *)], in tako tudi postav in ukazov, ki bi se v prihodnje utegnili izdati.

§. 6. Koncesionarji imajo tedaj zlasti tudi zastoj voziti pošto in poštne postavljenice po predpisu §. 68 omenjenega reda za vožnjo po železnicah, in poštna uprava ima oblast za vozovlak, ki od končnih postaj vsak dan odrine, določiti, kdaj ima oditi in kako hitro ima voziti med tema končnima postajama tje in nazaj.

Kolikorkrat bi poštna služba zahtevala več kakor en voz z osem kolesi ali dva četvero-kolesna vozá, dobé koncesionarji za vsak voz, ki ga več dado za ta namen, odškodnino na miljo, ki se ustanovi dogovorno v pravšni ceni.

Če bi se poštni upravi potrebno zdelo, na koncesionirani železnici vpeljati ambulatno pošto, kakoršna je po drugih avstrijskih železnicah, morajo koncesionarji namesti navadnih voz z osmimi ali štirimi kolesi brez vračila napraviti in vzdrževati za to potrebne osmo- ali četvero-kolesne vozove za poštno ambulanco narejene po zahtevi poštne uprave.

Za opravljanje poštne službe v postajah, kjer se pisma prejemajo in kjer se izročajo, mora se pripravna poštna pisarnica v železničnem poslopju zastoj prepustiti, in če bi na to stran bilo še večih potrebščin, naj se napravi poseben dogovor.

Dalje imajo koncesionarji dolžnost, poštne pošiljke — ki nimajo denarne vrednosti — in kterih ne spremlja noben poštni uradnik ali služabnik, brez posebnega povračila na dotične postaje odpravljati in ondi jih izročati.

*) Državnega zakonika od leta 1852, št. 1.

Pisma, ki si jih glede na upravo železnice železnično ravnateljstvo (upravno svetovalstvo) in pa organi njemu podložni ali ti organi med sabo pošiljajo, smejo se na dotičnih kosih ali daljavah te železnice odpravljati po železničnih postavljenih.

Člen 7. Koncesionarji imajo dolžnost, upravi državnega telegrafa napeljava telegrafov poleg železnice na železničnih tleh brez posebnega povračila dopustiti.

Toda telegrafska uprava se mora s koncesionarji domeniti zastran mesta, kje ima napeljava iti.

Dalje morajo koncesionarji brez posebnega plačila prevzeti varovanje telegrafske napeljave po železničnem osebju.

Nasproti pa imajo koncesionarji tudi pravico žice (drát) za železnični telegraf pritrjevati na kole državnega telegrafa.

Železnični telegraf, če državna uprava zastran državnih poslanic (depeš) drugači ne zapové, in zastran privatnih ničesar ne dogovorí, rabi se edino za naznanila, ki se tičejo vožnje po železnici, in torej je ta poraba pod vplivom in nadzorom državne uprave.

§. 8. Visokost voznine za ljudi in blago podvržena je sledečim utesnitvam :

Maksimalna tarifa na avstrijsko miljo, in to pri popotnih za osebo

v I. razredu	36 kr. avstr. velj.
„ II. „	27 „ „ „
„ III. „	15 „ „ „
in „ IV. „ (v vozu za stoječe)	9 „ „ „

Maksimalna trifa zastran blaga pri navadni hitrosti na colni cent in miljo :

I. razred	2 kr. avstr. velj.
II. „	2·25 „ „ „
III. „	3 „ „ „

Izjemno imajo za sledeče reči pri polnih vozovih, ki se vozijo čez 5 milj, veljati tile postavki voznine, ki se za daljo 5 milj presegajočo prištevajo k pravilnim postavkom, kakor prihajajo na prvih 5 milj :

A. Za žito in sočivje, sol, železo in železne izdelke, drva in les 1·5 kr. avstr. veljave.

B. Za premog, *koaks*, stiskano šoto, rude, železne plošče, kamenje apnarsko in zidar-sko in skril, 1 kr. avstr. velj.

Za odpravnino se vzema od vsega blaga po 2 kr. na colni cent. V tem je zapopadeno plačilo za nakladanje in razkladanje in za občno zavarstvo.

Če bi dotičnik sam blago nakladal ali razkladal, bode se za odpravnino samo po 1·5 kr. od colnega centa jemalo.

Zastran voznine od drugih stvari, zastran ustanovljenja ležarine, razredbe blaga in drugih določeb glede na prevažanje blaga treba bo tako ravnati, da dotične cene in določbe ne bodo smele nikakor biti večje in nadležnejše od ónih, ki veljajo na severni državni železnici.

Dopušča se, da se pri odmerjanju voznine za take železnične kose, ki se vzdigujejo navzgor po 1·70 in še bolj, računi poldruga dolgost.

Urnovanje voznin za ljudi in blago med tu postavljenimi mejami pristojí koncesio-narjem.

Pri tem pa se nima nikomur osebno predstvo dajati. Če se torej kakemu odpravniku ali pošiljaču blaga pod gotovimi pogoji voznina zniža ali ktera druga ugodnost dodeli, mora se ta znižba ali ugodnost dodeliti vsem odpravnikom ali pošiljačem, kateri so voljni izpolniti iste pogoje.

Vse posebne trife se morajo javno razglasiti.

Toda postavodavstvu je vsak čas pridržana uredba trife za vožnjo ljudi in blaga. Taki uravnavi se imajo koncesionarji podvreči.

Vsakakor ima državna uprava oblast, primerno znižati voznino s stranskimi pristojbami vred, brž kakor čisti dohodek zadnjih dveh let preseže deset odstotkov napravnega kapitala.

§. 9. Dopusča se odmerjati in pobirati voznino za ljudi in blago v domačem srebrnem denarju, vendar tako, da se plačilo po kursni vrednosti preračunjeno mora v deželnem denarju jemati.

Trifa se mora vsak mesec posebej na zaprosbo koncesionarjev, kakor tudi na zaukaz državne uprave, po srednjem kursu srebra v preteklem mesecu preobrniti (reducirati) na deželni denar, pri čemer se brez privolitve koncesionarjev ne sme iti čez 5 odstotkov izpod srednjega kursa.

§. 10. Transporti vojakov se morajo po znižani trifi opravljati, in to po dogovoru na to stran, kakor tudi glede polajšil za potujoče vojake, med vojnim ministerstvom in ravnateljstvom cesarja Ferdinanda severne železnice dne 18. junija 1868*) sklenjenem, kterege določbe so celokupni del dopustnega pisma.

Če bi se pa kdaj z vsemi avstrijskimi železnicami ali z večino njih zastran prevažanja vojakov dogovorile določbe državi ugodnejše, naj imajo one veljavo zadobiti tudi za koncesionirano železnico.

Te določbe naj se obračajo tudi na stražo finančno in varnostno, ki ste uravnani po vojaško.

Koncesionarji se zavezujejo, da pristopijo obstoječemu dogovoru avstrijskih železnocestnih uprav zastran vzajemnega pripomaganja z vozili pri večih vojaških transportih.

§. 11. Državni uradniki, postavljeni in služabniki, ki po naročilu gosposke nadgledujoče upravo železnic in vožnjo po njih, ali zarad varstva državnih interesov po koncesiji ali iz dohodarstvenih oziror porabijo železnico in izkažejo naročilo te gosposke, morajo se s potno robo vred zastonj voziti.

§. 12. Državna uprava ima pravico, kadar bi živež v avstrijskem cesarstvu bil ne- navadno drag, ponižati za-nj voznino na polovico maksimalne cene.

§. 13. Koncesionarjem se daje tudi pravica, napraviti družbo delničarsko in za nabor potrebnega denarja izdati delnice in predstvene obligacije sloveče na prinesca ali na stanovitna imena, ki se smejo na avstrijskih borsah prodajati in uradno notirati.

Znesek, nabavljen s predstvenimi obligacijami ne sme preseči treh petin napravnega kapitala.

Če se predstvene obligacije izdado v tuji valuti, mora se znesek tudi v avstrijski valuti naznaniti.

Predstvene obligacije se morajo prej odplačati nego delnice.

*) Normalni ukazi e. kr. armadnega ukaznika od l. 1868, 21. kos, št. 97.

Družba nastopi vse pravice in dolžnosti koncesionarjev; družabna pravila potrebujejo potrjenja državne uprave.

§. 14. Koncesionarji imajo oblast, agencije v domačih in vnanjih deželah postavljati, kakor tudi napravljati vozila za ljudi in blago po vodi in po suhem, držeč se obstoječih predpisov.

§. 15. Za železnico koncesionirano se dodeljujejo od strani države ta-le polajšila :

1. Oprostitev od dohodnine in štempeljskih pristojbin za kupone, kakor tudi od vsakega davka, ki bi se morebiti s prihodnjimi postavami vpeljal, za trideset let.

2. Oprostitev od štempla in pristojbin za vse pogodbe, vloge in druga pisma za nabavo kapitala, in za delanje in opravo železnice do tistega časa, ko se izroči občni službi.

3. Oprostitev od štempljev in pristojbin za prvo izdatbo delnic in predstvenih obligacij kakor tudi začasnic (interimálnih listov), in prenosnine, ki bi jo bilo plačati od kupljenega zemljišča.

§. 16. Državna uprava ima pravico prepričati se, da je železnica v vseh delih namenu primerno in trdno narejena in za službo opravljena, ter zaukazati, da se napake na to stran odvrnejo in oziroma odstranijo.

Tudi ima državna uprava pravico, po svojem človeku pregledovati gospodarjenje.

Komisar, ki ga postavi državna uprava, sme tudi, kolikorkrat mu se treba zdi, priti v seje upravnega odbora, kakor tudi k velikim zborom, ter državnemu interesu škodljive naredbe ustavljati.

Za le-to nadgledovanje železničnega podjetja morajo koncesionarji z ozirom na opravila s tem združena v državno blagajnico plačati po čez letno povračilo, kterega znesek določi državna uprava.

§. 17. Doba, doklej bo koncesija trpela in po §. 9, b) postave za dopušcanje železnic varovana, da se ne smejo napraviti nove železnice, ustanovljuje se na devetdeset let od tistega dne, kterega se začne vožnja po vseh koncesioniranih, v §. 3 ad a) in b) omenjenih železnicah, in ko ta doba preteče, mine koncesija.

Koncesija izgubi svojo moč tudi, če se rok v §. 3 ustanovljeni za dokončanje dela in za odprtje čeleznice ne bi dostal, ter bi se prestop roka ne mogel opravičiti ne v zmislu §. 11, b) postave o dopušcanju železnic, niti sosebno s kako politično ali financijalno krizo.

§. 18. Državna uprava si pridržuje pravico, kadar preteče trideset let od dne, kterega se je izdala dopustnica, vsak čas odkupiti koncesionirano železnico.

Da se določi odkupščina, b odo se letni čisti dohodki, ki jih je podjetje v zadnjih sedmih letih pred pravim odkupom imelo, sešteli, od tega čisti dohodki dveh najslabših let odbili in po tem poprečni čisti dohodki ostalih petih let za podjetje izračunili.

Ta srednji znesek se bo koncesionarjem kakor letnina plačeval v poluletnih ratah dotle, dokler se ne izteče koncesija.

§. 19. Kadar mine koncesija in tisti dan, ko mine, prihaja država brez vračila v neobteženo last in uživanje koncesionirane železnice, zlasti tal, zemeljnih in umetnih del, cele spodnje in vrhnje naprave in vse nepremične železnične pritekline, kakor so: kolo-dvori, nakladališča in razkladališča, vsa za železnično rabo potrebna poslopja na odhodih in prihodih, stražnice in nadgledovalnice z vso opravo v stoječih mašinah in vseh nepremičninah.

Kar se tiče premičnih reči, kakor so: lokomotivi, vozovi, premične mašine, orodje in druge naprave in robe, kolikor so potrebne ali dobre za nadaljno službo, naj prejde toliko teh reči in oziroma toliko vrednosti zastoj na državo, da se bo vjemalo s prvo železnično opravo, ki je zapopadena v napravnem kapitalu.

Po odkupu železnice in od dne tega odkupa prihaja država, plačujoč vsako leto v §. 18 ustanovljeno odkupščino brez drugega vračila v last in uživanje tu koncesionirane železnice z vsemi prej omenjenimi dotičnimi rečmi, tako premičnimi kakor nepremičnimi.

Naj mine koncesija ali naj se železnica odkupi, ostaja koncesionarjem last réservnega zaloga napravljenega iz lastnih dohodkov podjetja in kar imajo denarjev tirjati, po tem last posebnih del in poslopij napravljenih ali pridobljenih iz lastnega imetka, kakor so: peči za koaks in apnenice, livnice, fabrike za mašine ali drugo orodje, shranišča, koaks, hranišča za premog in drugo robo, ktere so si pridobili ali sozidali po dovolbi državne uprave z izrečnim pristavkom, da ne bodo železnična priteklina.

§. 20. Še se državni upravi pridržuje pravica, če bi se v kljub izrečenemu svarilu po večkrat prelomile ali zanemarile dolžnosti v dopustnici ali postavah naložene, poprijeti se naredeb postavam primernih in po okolnostih, še predno izteče čas koncesije, izreči, da je koncesija moč izgubila.

§. 21. Koncesionarji se zavezujejo, da bodo pri podeljevanju službenih mest se posebno gledali na take podoficirje iz c. kr. armade, kateri so dobro služili.

Resno opominjaje vsakega, da ne dela zoper to, kar ustanovljuje le-ta dopustnica, in dodeljujoč koncesionarjem pravico, zastran izkazne škode pred našimi sodišči zahtevati odškodbe, dajemo vsem oblastim, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to koncesijo in vsem tem, kar se ustanavlja v njej.

V dokaz tega izdajemo to pismo, zapečateno z Našim večim pečatom, v Našem cesarstva glavnem in prestolnem mestu na Dunaju, eden in dvajsetega dne meseca aprila v letu po odrešenju sveta, tisoč osem sto sedemdesetem, Našega cesarjevanja dva in dvajsetem.

Franc Jožef s. r.

Potocki s. r.

Pretis s. r.

Distler s. r.

78.

Razglas ministerstva za finance od 20. maja 1870,

da je mali colniji II. razreda v Ober-Albendorfu na Češkem dana oblast pivo za izvoz odpravljati.

Mali colniji II. razreda v Ober-Albendorfu na Češkem daje se oblast, odpravljati za izvoz pivo s pridržkom povračila potrošnine čez colno linijo izvažano v zmislu razpisov finančnega ministerstva od 14. julija 1858, 30. novembra 1859, 23. avgusta 1863 in 28. aprila 1869 (Držav. zakonika 1858, št. 114; 1859, št. 219; 1863, št. 73 in 1869, št. 54).

Holzgethan s. r.

